

ՈԱԶՄԱԿԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԿՈՌՈՒՂՅԻԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Տանրային հարցման արդյունքների ներկայացում
(մասնակցել է 1956 հարցվող Երեւանից եւ ՏՏ բոլոր մարզերից)

Տվյալներ հարցվողների մասին

Տարիք								
Մինչև 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-ից բարձր	Հրաժարվել է պատասխանել
6,7%	23,7%	23,6%	21,4%	12,7%	8,3%	2,9%	0,3%	0,4%

Սեռը	
Արական	Իգական
42,7%	57,3%

Կրթությունը					
Թերի միջնակարգ	Միջնակարգ	Միջին մասնագիտական	Թերի բարձրագույն	Բարձրագույն	Հրաժարվել է պատասխանել
3,1%	17,1%	20,5%	11,1%	48%	0,2%

Բնակության վայրի տեսակը	
Քաղաքային	Գյուղական
68%	32%

Բնակության վայրը	
Երեւան	32,4%
Արագածոտնի մարզ	4,6%
Արմավիրի մարզ	9,4%
Արարատի մարզ	8,3%
Կոտայքի մարզ	8,2%
Սյունիքի մարզ	5%
Գեղարքունիքի մարզ	7,1%
Տավուշի մարզ	4,1%
Լոռու մարզ	9,4%
Վայոց ձորի մարզ	2,1%
Շիրակի մարզ	9,4%

Կարգավիճակը					
Ազխասող	Չազխասող	Թոշակառու	Նդասառու	Ուսանող	Հրաժարվել է պատասխանել
57,6%	25,3%	9,8%	0,9%	6,1%	0,3%

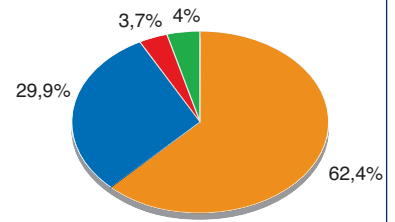
Հիմնական ախտաբանական կարգավիճակը	
Պետական	61,2%
Ոչ պետական	36%
Միջազգային կազմակերպություն	1,7%
Հրաժարվել է մասնախանել	1,1%
Ախտաբանական զբաղվածությունն ըստ ոլորտների եւ սննդային գործունեության ճյուղի	
Պետական կառավարում եւ սեղական ինֆրակառավարում	5,9%
Վարչական ախտաբան ոչ պետական կազմակերպություններում	6,2%
Առողջադատություն	8,3%
Կրթություն	10,3%
Պատկեր	2,4%
Արվեստ, մշակույթ	5,2%
Հոգեւոր-կրոնական	0,6%
Լրատվական	2,7%
Իրավական	3,2%
Ուժային (ռազմական, ներքին զորքեր եւ այլն)	2,7%
Գյուղատնտեսություն, անասնտնտեսություն	6,5%
Էլեկտրաէներգիայի, գազի եւ ջրի արտադրություն	3,1%
Տրանսպորտ	8,4%
Կադ, հեռահաղորդակցություն	2,4%
Ֆինանսատնտեսական	2,4%
Անճարժ գույքի հետ կապված գործառնություններ եւ ծառայություններ	0,4%
Կոմունալ, սոցիալական եւ անհատական ծառայություններ	2,2%
Գրադարանային եւ արխիվային գործ	0,9%
Ինֆորմատիկա, բարձր տեխնոլոգիաներ	0,8%
Գործարարություն եւ առևտուր	7,8%
Տուրիզմ, հյուրանոցներ, ռեստորաններ եւ սրճարաններ	2,3%
Շինարարություն	3,5%
Ծանր արդյունաբերություն	0,9%
Մշակող արդյունաբերություն	0,4%
Սննդի արդյունաբերություն	0,8%
Տեխնիկ արդյունաբերություն	0,4%
Քիմիական արդյունաբերություն	0,2%
Բանվորական, արհեստավորական, դարեկման ախտաբան	8%
Հրաժարվել է մասնախանել	1,1%

Ծանոթագրություն. այս էջում բերված տվյալները հարաբերությունները հաշվարկված են ախտաբան ոլորտում 57,6%-ի նկատմամբ:

Բարեկեցության մակարդակն ըստ ընտանիքի եկամտի	
Աղյուծ է աշխատավարձից աշխատավարձ, հաճախ ստիպված է լինում դադարեցնել փող վերցնել ամենաանհրաժեշտ բաների համար. խնայողությունների մասին խոսք անգամ չի կարող լինել	47%
Ամենօրյա ծախսերի համար փողը բավականացնում է, բայց հազուս գնելը դժվար է. դրա համար հատուկ փող է սնտեսվում կամ դադարեցնում վերցվում	31,2%
Հիմնականում փողը բավականացնում է, նույնիսկ կարողանում է ինչ-որ խնայողություններ անել. բայց երկարաժամկետ օգտագործման թանկ իրեր գնելու համար խնայողությունները չեն բավականացնում, դրա համար վարկ կամ դադարեցնում փող է վերցնում	15,3%
Երկարաժամկետ օգտագործման ադրամների մեծ մասի գնումը դժվար է, սակայն ավտոմեքենայի գնումը կամ թանկարժեք արձակուրդը դեռ հասանելի է	4,3%
Կարող է թանկարժեք գնումներ անել (կահույք, մեքենա, ամառանոց) եւ հանգստանալ արձառահամարում	0,2%
Չափազանց է դաժարվել է դաժարվել	2%

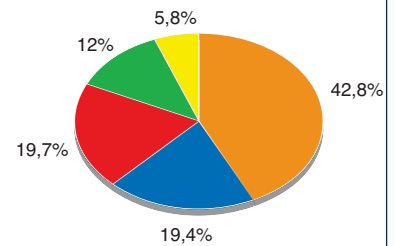
1. Ձեր կարծիքով այսօր Հայաստանում կոռուպցիան առկա է...

1. Բոլոր բնագավառներում ու մակարդակներում	62,4%
2. Որոշ բնագավառներում ու մակարդակներում	29,9%
3. Շատ քիչ բնագավառներում ու մակարդակներում	3,7%
4. Դժվարացել է դասասխանել	4%

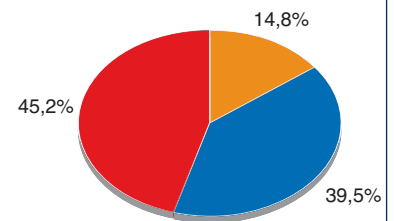
2. Այսօր Հայաստանում կոռուպցիան առաջին հերթին...

1. <i>Քաղաքական երեւոյթ է.</i> ընտրակաշառփով ու ընտրակեղծիքներով ձեւավորված իշխանությունը հարկադրված է լինում հովանավորել ու արտոնություններ սալ նրանց, ում օգնությամբ իշխանություն է ստացել կամ դառնել	42,8%
2. <i>Տնտեսական երեւոյթ է.</i> կոռուպցիան հարստության կուսակման ամենաարդյունավետ միջոցն է	19,4%
3. <i>Սոցիալական երեւոյթ է.</i> սոցիալական խնդիրների բազմազանությունը մարդկանց հարկադրում է խնդիրների արագ եւ կարճ լուծման ֆայլերի դիմել	19,7%
4. <i>Արժեքային (մշակութային) երեւոյթ է.</i> զարտուղի, ոչ օրինական ճանապարհներով խնդիրներ լուծելը հայի բնավորության գիծ է	12%
5. Դժվարացել է դասասխանել	5,8%
6. Գրեթե անհնար է դասասխանել	0,3%

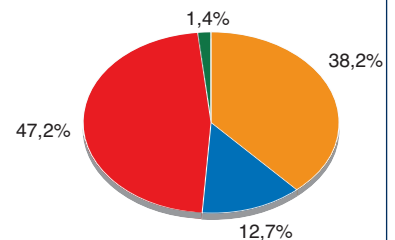
3. Եթե կաշառք եմ սվել, ապա Դուր դա արել եմ...

1. Քանի որ Ձեզ հարկադրել են (խնդրի լուծման այլ սարքերակ չկար)	14,8%
2. Խնդիրն արագ եւ կարճ ճանապարհով լուծելու համար	39,5%
3. Կաշառք չեմ սվել	45,2%
4. Գրեթե անհնար է դասասխանել	0,5%

4. Վերջին անգամ Դուր հարկադրված կաշառք եմ սվել, որդեսգի...

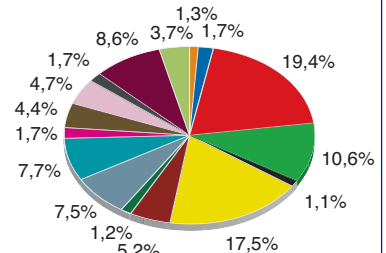
1. Աղաիովի արդար մոտեցում Ձեր օրինական խնդրին ու դատարանին	38,2%
2. Շրջանցեք օրենքը. ստանալ թույլտվություն կամ արտոնություն, խուսափեք դասասխանանակությունից	12,7%
3. Ոչ մի բանի համար կաշառք չեմ սվել	47,2%
4. Դժվարացել է դասասխանել	0,5%
5. Գրեթե անհնար է դասասխանել	1,4%

5. Ձեր առնչված համակարգերից ու մարմիններից ո՞րն է ամենակոռուպցիվածը:

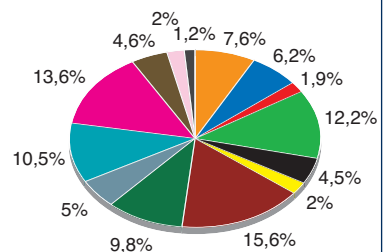
Առաջին ընտրանք

1. Ամուսնության կամ ամուսնալուծության գրանցման (ԶԱԳՍ) մարմինները	1,3%
2. Անհատնեցության համակարգը	1,7%
3. Առողջապահական համակարգը (հիվանդանոցներ, դոկտորներ, փոխօգնականներ)	19,4%
4. Բանակը	10,6%
5. Բանկային համակարգը	1,1%
6. Դատարանները	17,5%
7. Դատախազությունը	5,2%
8. Էներգաբաշխիչ համակարգը	1,2%
9. ԺԷԿ-երը, համահիշտությունները	0,2%
10. Կրթական համակարգը (մանկապարտեզներ, դպրոցներ, ֆուլբեյներ, ԲՈՒՀ-եր)	7,5%
11. Հարկային մարմինները	7,7%
12. Մաքսային մարմինները	1,7%
13. Պետական սեփականությունը	4,4%
14. Ջրային ենթակառուցվածքները	0,3%
15. Ոստիկանությունը	4,7%
16. Սոցիալական ապահովության համակարգը (սոցալ բաժինները)	1,7%
17. Քաղաքապետարանները, քաղաքապետարանները, գյուղապետարանները	0,7%
18. Ծառահատման, քարահանման, քարայրային թուղթի արտադրության սվող մարմինները	0,6%
19. Դժվարացել է դատաստանել	8,6%
20. Այլ դատաստաններ՝	3,7%
✓ Բոլորը	3,6%
✓ Պետական կադաստրի կոմիտե	0,05%
✓ Արվեստի, մշակույթի համակարգ	0,05%
21. Հրաժարվել է դատաստանել	0,2%

Երկրորդ ընտրանք

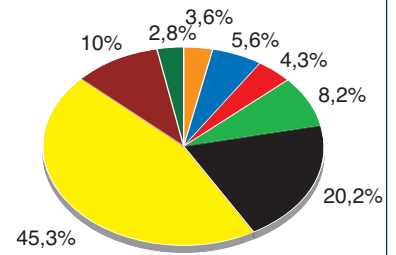
1. Ամուսնության կամ ամուսնալուծության գրանցման (ԶԱԳՍ) մարմինները	0,5%
2. Անհատնեցության համակարգը	0,9%
3. Առողջապահական համակարգը (հիվանդանոցներ, դոկտորներ, փոխօգնականներ)	7,6%
4. Բանակը	6,2%
5. Բանկային համակարգը	1,9%
6. Դատարանները	12,2%
7. Դատախազությունը	4,5%
8. Էներգաբաշխիչ համակարգը	2%
9. ԺԷԿ-երը, համահիշտությունները	0,6%
10. Կրթական համակարգը (մանկապարտեզներ, դպրոցներ, ֆուլբեյներ, ԲՈՒՀ-եր)	15,6%
11. Հարկային մարմինները	9,8%
12. Մաքսային մարմինները	5%
13. Պետական սեփականությունը	10,5%
14. Ջրային ենթակառուցվածքները	0,5%
15. Ոստիկանությունը	13,6%
16. Սոցիալական ապահովության համակարգը (սոցալ բաժինները)	4,6%
17. Քաղաքապետարանները, քաղաքապետարանները, գյուղապետարանները	2%
18. Ծառահատման, քարահանման, քարայրային թուղթի արտադրության սվող մարմինները	1,2%
19. Դժվարացել է դատաստանել	0,4%
20. Այլ դատաստաններ՝	0,4%
✓ Բոլորը	

Ծանոթագրություն. տվյալները հարաբերությունը հաշվարկված է երկրորդ ընտրանքի կատարած 1547 (ընդհանուր հարցվածների 79%-ը) հարցվածների նկատմամբ:

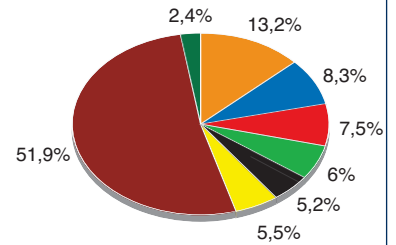
6. Ի՞նչ հաճախականությամբ եք հարկադրված լինում կաշառք կամ անօրինական վճարներ սալ:

1. Ամեն օր կամ ամսվա մեջ բազմիցս	3,6%
2. Ամիսը մեկ անգամ	5,6%
3. Երեք ամիսը մեկ անգամ	4,3%
4. Կես տարին մեկ անգամ	8,2%
5. Տարին մեկ անգամ	20,2%
6. Երբեք չեմ սալիս	45,3%
7. Այլ դասասխան՝ ✓ Մի ֆանդի տարին մեկ անգամ	10%
8. Հրաժարվել է դասասխանել	2,8%

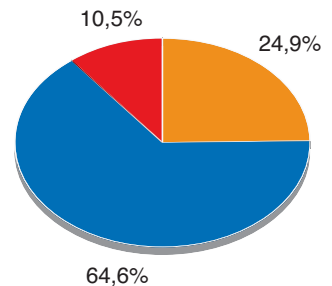
7. Եթե վերջին կես տարում հարկադրված եք եղել կաշառք սալ՝ դրանցից ամենամեծը դրամական արժեքով ի՞նչ սահմաններում է եղել:

1. Մինչև 5.000 դրամ	13,2%
2. 5.001–10.000 դրամ	8,3%
3. 10.001–25.000 դրամ	7,5%
4. 25.001–50.000 դրամ	6%
5. 50.001–100.000 դրամ	5,2%
6. 100.001–ից բարձր	5,5%
7. Կաշառք չեմ սվել	51,9%
8. Հրաժարվել է դասասխանել	2,4%

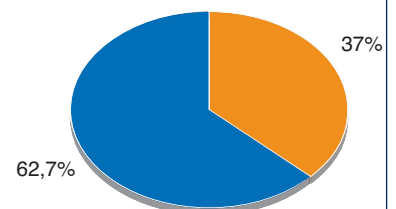
8. Մասուցված ծառայության դիմաց նվիրատվությամբ վարձահատույց լինելը (կոնֆեսների տուփ, սուրճ եւ այլն) կաշառք համարո՞ւմ եք:

1. Այո	24,9%
2. Ոչ	64,6%
3. Դժվարացել է դասասխանել	10,5%

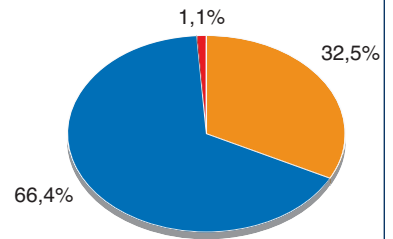
9. 2003թ. նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ Ձեզ ընտրակաշառք առաջարկվե՞լ է:

1. Այո	37%
2. Ոչ	62,7%
3. Հրաժարվել է դասասխանել	0,3%

10. Եթե այո, ապա դուք այն վերցրե՞լ եք:

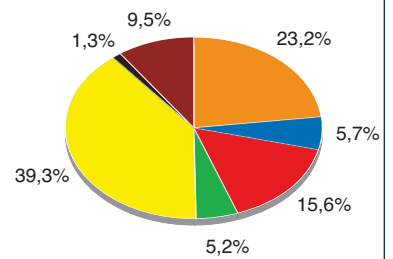
1. Այո	32,5%
2. Ոչ	66,4%
3. Հրաժարվել է ղաասախանել	1,1%

Ծանոթագրություն. տկոսային հարաբերությունը հաշվարկված է նախորդ հարցին «այո» ղաասախանած 724 (ընդհանուրի 37%-ը) հարցվածների նկատմամբ:

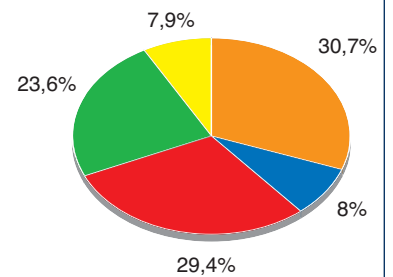
11. Ձեր կարծիքով իշխանության ո՞ր ճյուղն է առավելադեռ կոռուպցիայի ենթարկված:

1. Գործադիր իշխանությունը. ՀՀ կառավարություն, նախարարություններ, կառավարությանն առընթեր մարմիններ, մարզղեհարաններ	23,2%
2. Օրենսդիր իշխանությունը. Ազգային ժողով	5,7%
3. Դասական իշխանությունները. դասարաններ, դասախաղություն	15,6%
4. Տեղական ինքնակառավարման մարմինները	5,2%
5. Բոլորը հավասարադեռ	39,3%
6. Ոչ մեկը	1,3%
7. Դժվարացել է ղաասախանել	9,5%
8. Հրաժարվել է ղաասախանել	0,2%

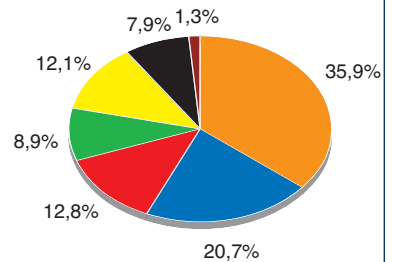
12. Ըստ Ձեզ՝ կառավարման համակարգում կոռուպցիան...

1. Վերին օղակներից ստրին օղակներին թելադրող ղաասադրանք է	30,7%
2. Վերին օղակների կողմից ստրին օղակների անվերահսկելիության հետեանք է	8%
3. Նրանց միջեւ փոխահաղվես գործարք է. ստրին օղակը իր դիրքն ու հնարավորությունները ղաահղանում է վերեւներին վճարելու միջոցով	29,4%
4. Բոլորը միասին է	23,6%
5. Դժվարացել է ղաասախանել	7,9%
6. Հրաժարվել է ղաասախանել	0,4%

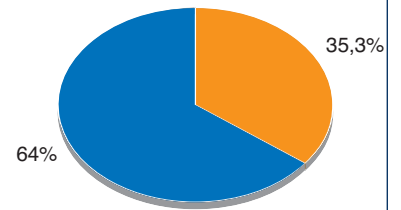
13. Ո՞րն է Հայաստանում կոռուպցիային նղասող հիմնական գործոնը:

1. Իշխանության անվերահսկելիությունը եւ կամայականությունը	35,9%
2. Երկում անհասկան եւ խմբային շահերի գերակայությունը	20,7%
3. Հասարակական գիհակցության մեջ անօրինականության հանդուրժումը	12,8%
4. Ընդունվող օրենքներից ու որոշումներից հասարակության անեղյակությունը	8,9%
5. Օրենսդրական դաշի անհսակությունը	12,1%
6. Դժվարացել է ղաասախանել	7,9%
7. Այլ ղաասախաններ՝	1,3%
✓ Բոլորը միասին	
✓ Հասարակության սղհալ-հնեսական ծանր վիճակը	
✓ Իշխանությունների կողմից անվերահսկելիությունը	
✓ Իշխանությունների ազահությունը, անբարոյականությունը	
✓ Իշխանությունների ղեհականամես մհածողության բացակայությունը	
8. Հրաժարվել է ղաասախանել	0,4%

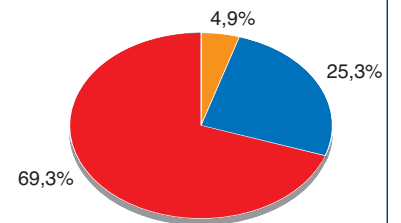
14. Դուրս ծանոթ ե՞ք կոռուպցիայի դեմ ճիշտ կառավարության ղայքարի ծրագրին եւ ուղղություններին:

1. Այո	35,3%
2. Ոչ	64%
3. Հրաժարվել է պատասխանել	0,7%

15. Հավատո՞ւմ եք այդ ծրագրի եւ կառավարության քայլերի հաջողությանը:

1. Այո	4,9%
2. Ոչ	25,3%
3. Դժվարացել է պատասխանել	69,3%
4. Հրաժարվել է պատասխանել	0,5%

16. Ո՞րն է այսօր կոռուպցիայի դեմ ղայքարի անարդյունավետության հիմնական պատճառը:

1. Ի՞նչ անհամապատասխանություններ կան արհեստավարժ եւ հմուտ չէ	10,8%
2. Կոռուպցիայից խիստ անհամապատասխան չի կարող ինքն իր դեմ ղայքարել	49,1%
3. Կլաններն ու օլիգարխները խոչընդոտում են	14,8%
4. Հասարակությունն այդ ղայքարի մասնակից չէ	14,3%
5. Դժվարացել է պատասխանել	9,8%
6. Այլ պատճառներ`	0,7%
✓ Բոլորը միասին	
✓ Ազգային եւ մարդկային մտածելակերպը	
✓ Սոցիալ-սնտեսական ծանր վիճակը չհարթահարելը	
✓ Օրենքների չգործելը	
✓ Բայքարի անհրաժեշտությունը թելադրված է Եվրոպայից, եւ ոչ թե ներսից	
7. Հրաժարվել է պատասխանել	0,5%

